

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

ΔΕΕ: ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ ΣΕ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

www.sioufaslaw.gr

ΔΕΕ: ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ ΣΕ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «Δικαστήριο») εξέδωσε σήμερα αποφάσεις επί αιτήσεων προδικαστικών αποφάσεων, τις οποίες υπέβαλαν ορισμένα ισπανικά και ιταλικά δικαστήρια, καθώς και ένα ρουμανικό δικαστήριο και οι οποίες αφορούν την ερμηνεία της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ¹ σχετικά με τις καταχρηστικές ρητρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές. Οι αποφάσεις αυτές παρουσιάζουν μεγάλο ενδιαφέρον, καθώς το Δικαστήριο κλήθηκε να αποφανθεί επί του ερωτήματος αν εθνικές δικονομικές αρχές, όπως η αρχή του δεδικασμένου, μπορούν να περιορίσουν τις εξουσίες των εθνικών δικαστηρίων, ειδικότερα των αρμόδιων για την αναγκαστική εκτέλεση, να εκτιμούν τον εν δυνάμει καταχρηστικό χαρακτήρα συμβατικών ρητρών. Το ερώτημα, δηλαδή, είναι αν είναι συμβατές με την οδηγία 93/13 οι αρχές

¹ Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 1993 σχετικά με τις καταχρηστικές ρητρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές.

του εσωτερικού δικονομικού δικαίου οι οποίες δεν επιτρέπουν την εκτίμηση αυτή κατά το στάδιο της εκτέλεσης, συμπεριλαμβανομένης της αυτεπάγγελτης εξέτασης από τον δικαστή της εκτέλεσης, λόγω της ύπαρξης προηγούμενων δικαστικών αποφάσεων;

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει συναφώς τη σημασία που έχει, τόσο στην έννομη τάξη της Ένωσης όσο και στις εθνικές έννομες τάξεις, η αρχή του δεδικασμένου. Συγκεκριμένα, προς διασφάλιση τόσο της σταθερότητας του δικαίου και των εννόμων σχέσεων όσο και της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, επιβάλλεται να μην μπορεί να τεθεί ζήτημα κύρους των δικαστικών αποφάσεων οι οποίες έχουν καταστεί αμετάκλητες μετά την εξάντληση των διαθέσιμων ένδικων μέσων ή μετά την εκπνοή των προθεσμιών που τάσσονται για την άσκηση των ως άνω ένδικων μέσων.

Τούτου λεχθέντος, καταρχάς, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το σύστημα προστασίας που θεσπίζει η οδηγία 93/13 βασίζεται στην αντίληψη ότι ο καταναλωτής βρίσκεται σε ασθενέστερη θέση έναντι του επαγγελματία, τόσο ως προς τη δυνατότητα διαπραγματεύσεως όσο και ως προς το επίπεδο της πληροφόρησής. Ακριβώς λόγω της ασθενέστερης αυτής θέσης στην οποία βρίσκονται οι καταναλωτές, η οδηγία 93/13 προβλέπει ότι αυτοί δεν δεσμεύονται από τις καταχρηστικές ρήτρες. Πρόκειται για διάταξη αναγκαστικού δικαίου η οποία έχει ως σκοπό να αντικαταστήσει την τυπική ισορροπία που εισάγει η σύμβαση με μια ουσιαστική ισορροπία.

Εν συνεχεία, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι ο εθνικός δικαστής οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως τον καταχρηστικό χαρακτήρα συμβατικής ρήτρας εμπίπτουσας στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 93/13 και ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να προβλέπουν κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα προκειμένου να παύσει η χρησιμοποίηση των καταχρηστικών ρητρών.

Το δίκαιο της Ένωσης δεν εναρμονίζει καταρχήν τις διαδικασίες εξετάσεως του τυχόν καταχρηστικού χαρακτήρα μιας συμβατικής ρήτρας και, κατά συνέπεια, οι διαδικασίες αυτές εμπίπτουν στην εσωτερική έννομη τάξη των κρατών μελών. Οι εθνικές δικονομικές διατάξεις πρέπει να συνάδουν προς την αρχή της αποτελεσματικότητας, ήτοι να πληρούν την απαίτηση περί αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Συναφώς, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, όταν δεν ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος του δυνητικά καταχρηστικού χαρακτήρα των ρητρών της οικείας συμβάσεως, δεν μπορεί να διασφαλιστεί ο σεβασμός των δικαιωμάτων που παρέχει η οδηγία 93/13.

Περισσότερα για την κρίση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί των εν λόγω υποθέσεων, μπορείτε να βρείτε εδώ: curia.europa.eu